

ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق

كىچىك پارتىزان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقلابىي ئوقۇشلۇق

ۋاڭ يۈەنجيەن

كىچىك پارتىزان

تەرجىمە قىلغۇچىلار: ئېلى تۇراق
ئالمىجان ئىسمائىل

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

小游击队员/王原坚编著;艾力·吐拉克,阿里木江·司马义译.
—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2006.5(2007.4重印)
(少年红色经典)
ISBN 978 - 7 - 228 - 10135-1

I . 小... II . ①王... ②艾... ③阿... III . 儿童文学 — 革命故事—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言)
IV . I287.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 049269 号

策 划:艾克巴尔·艾力
责任编辑:依明江·艾木都拉
责任校对:阿达来提·米丽古丽

小游击队员 (维吾尔文)

艾力·吐拉克 译
阿里木江·司马义

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐市解放南路348号 邮编: 830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷二厂印刷
880×1230毫米 32开本 5.25印张 2插页
2006年7月第1版 2007年4月第2次印刷
印数: 4061-7060

ISBN 978-7-228-10135-1 定价: 9.00元

بۇ كىتاب 21 - ئەسىر نەشرىياتىنىڭ 2004 - يىلى 9 - ئاي 1 - نەشرى، 2004 - يىلى 9 - ئاي 1 - باسمىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据二十一世纪出版社 2004 年 9 月第 1 版, 2004 年 9 月第 1 次印刷本翻译出版。

پىلانلىغۇچى: ئەكبەر ئېلى
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئىمىنجان ھەمدۇللا
مەسئۇل كوررېكتورى: ئادالەت، مېھرىگۈل

كىچىك پارتىزان

ئەلى تۇراق
تەرجىمە قىلغۇچى: ئالىمجان ئىسمائىل

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348-نۆ)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زىرائەتلىرى بېسىلدى
فورماتى: 880 × 1230 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 5.25 قىستۇرما ۋارىقى: 2
2006 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى
2007 - يىلى 4 - ئاي 2 - بېسىلدى

تىراژى: 4061 — 7060

ISBN978-7-228-10135-1

باھاسى: 9.00 يۈەن

[illegible]

کیریشن سۆز

«ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق» ناملىق بۇ مەجمۇئە «ئەدەبىي ھېكايىلەر» ۋە «قەھرىمانلار ھەققىدە ھېكايىلەر» دىن ئىبارەت ئىككى تۈركۈمگە بۆلۈنىدۇ. ئالدىنقى تۈركۈمدىكىلىرى ئىجادىي ئەدەبىي ئەسەرلەر، كېيىنكى تۈركۈمدىكىلىرى بولسا كۆپىنچىسى رېئال شەخسلەر ھەققىدىكى خاتىرىلەردۇر. ئالدىنقى ئەسىرنىڭ 50 - ، 60 - يىللىرىدىن ئېزى، پۈتكۈل جەمئىيەت، بولۇپمۇ ياشلار - ئۆسمۈرلەر بۇ ئەسەرلەردىكى قەھرىمانلارنىڭ مەيلى بەدىئىي ئوبرازغا بولسۇن ياكى تۇرمۇشتىكى ئەسلىي قىياپىتىگە بولسۇن، ئىزچىل چوقۇنۇپ ۋە ئۇلارنى چوڭقۇر يادىغا ئېتىپ كەلدى. قەھرىمانلارنىڭ باتۇرلۇق ئىش - ئەسلىرى نەچچە ئەۋلاد كىشىلەرگە تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ مەنىۋى تۇۋرۇكىگە ۋە ھەرىكەت ئۆلچىمىگە ئايلاندى. بۇ مەجمۇئەگە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدا كۈچلۈك تەسىر قوزغىغان قەھرىمانلار ھەققىدىكى ھېكايىلەر ۋە ئالاقىدار زاتىرلاردىكى ئەڭ ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە ئەدەبىي ئەسەرلەر تاللاپ كىرگۈزۈلدى. بۇ ئەسەرلەردە ئىنقىلابىي خەلقنىڭ ئاجايىپ ئەقىل - پارا - يىتى، باتۇر - قەيسەرلىكى نامايان قىلىنىدۇ، ۋە تەنپەۋەرلىك، ئىنقىلابىي قەھرىمانلىقتىن ئىبارەت تارىخىي ئاڭ كۈچلۈك تەسىر ئۆتۈپ قىلىنىدۇ. پىرسۇنلارنىڭ خاراكتېرى روشەن، ھېسسىياتى

ساددا ھەم كۈچلۈك، ۋەقەلىكى ئېنىق ھەم چۈشىنىشلىك، توقۇ-
نۇشى جىددىي ھەم كەسكىن، تىلى جانلىق ھەم ئاممىباپ، ئۇسلۇبى
ساغلام ھەم يارقىن، بۇ ئەسەرلەرنىڭ ھەممىسى ھەققانىيەت رەزىل-
لىك ئۈستىدىن غالىب كېلىش بىلەن تاماملىنىدۇ، پېرسۇناژلار-
نىڭ تەقدىرى دۆلەتنىڭ، مىللەتنىڭ تەقدىرىگە زىچ باغلىنىدۇ. بۇ
ئەسەرلەر ھەقىقىي تارىخ ئاساسىدا يېزىلغان، ئاپتورنىڭ مۇكەممەل
تۇرمۇش تەسىراتى، تولۇپ تاشقان ئىجادىيەت قىزغىنلىقى ۋە تاۋار
ئىگىلىكى شامىلىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىماسلىقتەك جىددىي ئىجا-
دىيەت پوزىتسىيىسى ئەسەرلەرنىڭ يېڭىلىق تۇيغۇسى ۋە ئوقۇش-
چانلىقىنى تېخىمۇ ئاشۇرغان. ئەسەرلەرنىڭ روشەن دەۋر ئالاھىدە-
لىكى ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ زوقىنى تارتىدىغان قويۇق مىللىي ئۇس-
لۇبىدىن ئۇزاق مۇددەتلىك بەدىئىي ھاياتىي كۈچ تەپچىپ تۇرىدۇ،
ئۇ ئورنىنى ئىگىلىگىلى بولمايدىغان تەربىيەلەش رولىغا، ئېستې-
تىك رولىغا ئىگە. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، بۇ ئەسەرلەرنى «ئىنقىلا-
بىي ئوقۇشلۇق» دەپ ئاتاش قىلچە ئارتۇق كەتمەيدۇ.

مېڭزى: «مۇكەممەللىك گۈزەللىكتۇر» دەپتىكەن. قەھرىد-
مانلارنىڭ روھىي دۇنياسى ئۇلۇغۋار غايە، مۇستەھكەم ئېتىقاد،
بېرىلىپ ئىزدىنىش، غەرىزىسىز تۆھپە قوشۇش روھى ئارقىلىق
تاكامللىشىدۇ. كوچا ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، كارتون فىلىم،
ھەجۋىي رەسىملەرنى كۆرۈپ، كومپيۇتېر ئويۇنلىرىنى ئويناپ
چوڭ بولغان ئەۋلادلارنى تارىخنى چۈشىنىش، قەھرىمانلارغا يېقىن-
لىشىش، مەسئۇلىيىتى ئۈستىدە ئويلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە
قىلالىساق، ئۆزىمىزمۇ ئىستىقبالىمىزنى تاپقان بولىمىز، ئىن-
قىلابىي ئەنئەنە ئۇلۇغ بايرىقىنى مەڭگۈ جەۋلان قىلدۇرۇپ، ئۆز-
لۈكىسىز دەۋر بىلەن تەڭ ئىلگىرىلىيەلسەك، مىللىتىمىزمۇ ئۇ-
مىدكە تولغان بولىدۇ.

مۇندەرىجە

1	كىچىك پارتىزان
32	دالىدىكى ئۇچقۇن
68	قىسىمغا يېتىشىۋېلىش
95	سەپەر
129	ئىزباسار

كىچىك پارتىزان

بۇ 1935 - يىلى يازدىكى ئىش. قىزىل ئارمىيىنىڭ ئاساسىي كۈچى ئۇزۇن سەپەرگە ئاتلانغاندىن كېيىن، سەيشىغا قايتىپ كەلگەن پومېشچىكلار، يەرلىك زومىگەرلەرنىڭ قوراللىق گۇرۇھلىرى ھەددىدىن بەكلا ئېشىپ ئىجارە ھەققىنى كۆپەيتىۋەتتى، يەرلەرنى تارتىۋالدى، ئىنقىلابىي ئاممىغا زىيانكەشلىك قىلدى، ھەتتا ئىنقىلابچىلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ياقا - يۇرتلارغا ئاپىرىپ سېتىۋېتىپ، خەلق ئالا - دىدا تۈگەتكۈسىز قان قەرزگە بوغۇلدى. بولۇپمۇ ئۇ يەرگە باندەتلى يۇتالغانىڭ 3 - شىسىنىڭ بىر پېيى ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، دۈشمەن تېخىمۇ غالجىرلىشىپ كەتتى، «خوجايىنلار گۇ - رۇھى» نىڭ كاتتىۋېشى سۈن شۈشۈن: «بۇ خەقنىڭ نەسلىنى يېڭىلىماي بولمايدۇ، بۇ ئىنقىلابىي تايانچ بازىدىكى خەقنى يەت - مىش پۇشتىغىچە قىرىۋېتىش كېرەك» دەپ جار سالغىلى تۇردى. دۈشمەننىڭ «نوخلىسى» نى ئېلىپ قويۇپ، ئىنقىلابىي ئاممىنىڭ ئۆچىنى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، بىز پارتىزانلار ئۇزۇن مۇساپىنى بېسىش داۋامىدا ئۆشتۈمتۈت زەربە بېرىش ئۇسۇلىنى قوللىدى. نىپ، بۇ بىر ئوچۇم باندەتلەرنى يوقىتىش نىيىتىگە كەلدۇق. مۇشۇنداق قىلساق، قىزىل ئارمىيە پارتىزانلىرىنىڭ ھەيۋىسىنى ئاشۇرۇپلا قالماي، قىسمەن قورال - ياراغ، ئوق - دورا مەسىلىدە -

سىنىمۇ ھەل قىلالايتتۇق.

ئەينى چاغدا، بىزنىڭ كۈچىمىزگە نىسبەتەن ئېيتقاندا، بۇ بىر چوڭ ئۇرۇش ھېسابلىناتتى. دۈشمەن مۇداپىئەنى كۈچەيتىپ، كەنت ئەتراپىغا ئېگىز - ئېگىز سېپىللارنى سېلىۋەتتى، كۆز يەتكۈدەكلا بىر جايغا پوتەي سېلىۋالدى، زورغا ھۇجۇمغا ئۆتسەك بولمايتتى، شۇڭا، ئاۋۋال دۈشمەننىڭ ئەھۋالىنى ئېنىق - ئىلغاندىن كېيىن، ئاندىن قول سېلىشىمىزغا توغرا كەلدى. شۇنداق قىلىپ، بۇ ۋەزىپە ماڭا - رازۋېدكىچى بەنجاڭغا يۈكلەندى.

بىز پارتىزانلار تۇرۇۋاتقان تاغدىن سەيشى دېگەن يەرگە 70 چاقىرىمدەك كېلەتتى، مەن تاڭ سۈزۈلمەستىلا ئورنىمىدىن تۈرۈپ، ئادەمزاڭسىز ئورمانلىقتىكى بىر چىغىر يولىنى بويلاپ، سەيشى تەرەپكە قاراپ يول ئالدىم. تاغ يولى بەكلا ناچار ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، تاغدا ئۇزۇن تۇرۇۋەتكەنلىكىمىدىن، تۈزۈكرەك ئۇخلىماي، ئاچ - توق يۈرۈۋەرگەنلىكىمىدىن بولسا كېرەك، تېپىلمىمۇ ئاجىزلاپ كېتىپتۇ، 40 چاقىرىمدەك يول يۈرۈپ، ھا - سىراپ - ھۆمۈدەپ، چىلىق - چىلىق تەرلەپ ماڭالماي قالدىم. قارىسام كۈنمۇ قايرىلماپتۇ، تۈزۈكرەك بىرەر جايىنى تېپىپ ئارام ئېلىۋالغۇم كەلدى، تەلىيىمگە ئالدىمىدىلا بىر بۇتخانا ئۇچراپ قالدى، ئىتتىك بېرىپ ئەتراپقا نەزەر سالسام، بىرەر چىلىقىمىدى، ئىشىكىنى ئىتتىرىپلا ئىچىگە كىردىم. ھەقىقەتەن بىخەستە - لىك قىپتىمەن، ئادەم خەۋىپ - خەتەرنى بېشىدىن كۆپ ئۆتكۈزۈپ كەتسە، ھەممىلا ئىشتا بىپەرۋا بولۇپ قالدىغان ئوخشايدۇ. بۇ قېتىم ئويلىمىغان يەردىن ئاۋاز بېچىلىككە يولۇقتۇم: تاغ ئالاھىدى - نىڭ بۇتى ئالدىدىكى پەلەمپەيدە ئۇچىسىغا ساپلا كۈل رەڭ تېرىدى. نى يېپىنچاقلىۋالغان بىر مۇنچە ئادەم - گومىنداڭ ئەسكەرلىرى

ئولتۇرۇپتۇ. ئۇلاردىن بىر نەچچىسى قارتا ئوينىۋېتىپتۇ، ئىشك تۈۋىدە شەپكىستى قىيىنقى كىيىپ، ئاغزىغا تاماكا قىستۇرۇپ ئولتۇرغان بىرەيلەن قارىداپ كەتكەن ئىككى تال قارتىنى كۆ- تۈرگىنىچە كۆزلىرىنى كاللىنىڭ كۆزىدەك چەكچەيتىپ، بىر نەپ- مىلەرنى دەپ ۋالاقلاۋېتىپتۇ.

- بۇ مۇتەھەملەر كېلىش مۇددىئايىمنى پەملىگەن بولسا كې- رەك، ئالاقىزادە بولۇپ كېتىشتى، بەزىلىرى ئالمان - قالمان پۇلغا قول ئۇزاتسا، بەزىلىرى كەينىگە داخىشتى، يەنە بەزىلىرى تاپانچى- لىرىنى چىقىرىشقا تەمشەلدى. بۇ ھالىتى كۆرۈپ، بۇ مۇتەھەملەر- نىڭ كۆزىنى بوپپالمايدىغانلىقىمنى ھېس قىلدىم - دە، يېنىم- دىكى ماۋزېرىمنى چىقىرىپ، ئادەم كۆپزەك جايغا قارىتىپ- ئېتىد- ۋەردىم. ئاندىن ئىشكىتىن چىقىپ دىسكىنى ئالماشتۇرغاچ، قا- قاس ئاغقا قاراپ يۈگۈردۈم.

قېچىپ بىر چاقىرىمدىن يىراقراق جايغا بارغاندا، ئالۋاس- تىلار كەينىمدىن قوغلاپ كەلدى، ئوق قۇلاق تۈۋىمدىن ۋىڭىلداپ ئۆتۈشكە باشلىدى، دەرەخ يوپۇرماقلىرى تۈكۈلگىلى، تاشلاردىن ئاق تۈتۈن كۆتۈرۈلگىلى تۇردى. قارىسام ئۇلار يېنىمغىلا كېلىپ قاپتۇ. توختاپ ئۇلار بىلەن بىر پەس ئېلىشاي دەپ تۇرۇشۇمغا سۈل بىلىكىم ئىسىنغاندەك بىلىندى، كۆزۈم قاراڭغۇلىشىپ، پۇ- تۇمۇ بوشىشىپ كەتتى، ئۆزۈمنى خۇددى پاختا ئۈستىدە كې- تىۋاتقاندا كىلا ھېس قىلىشقا باشلىدىم، چاتاق- بوپتۇ، يارلىنىپ- تىمەن. نېمىلا بولمىشۇن، سەنلەرگە تىرىك تۇتۇلمايمەن! دېگەن ئوي خىيالغا كەلدى - دە، تاپانچامنى بېلىمگە قىستۇرۇپ، يەنە بىر نەچچە قەدەم ئىلگىرىلىدىم، قارىسام بىر قىياغا كېلىپ قاپ- تىمەن، بىر دۈمىلاپلا چۈشۈپ كەتتىم. بەدىنىمگە تاش پارچىلى- ىرىنىڭ قاتتىق پاتقانلىقىنىلا بىلىمەن، كېيىن تاغ باغرىنى بويلاپ

پەسكە دومىلاۋېرپىتىمەن.

دەسلىپىدە، شاخ - شۇمبىلار يۈزلىرىمنى جىرىغان، تاش - شېغىللار بەدەنلىرىمگە پاتقانكەن، ئاغرىقىنىمۇ سېزىپ تۇردۇم؛ كېيىن، ئاسمان - زېمىن پىرقىراشقا باشلىدى، قانچىلىك دو - مىلغىنىمنىمۇ بىلمەيمەن، بىر سىلكنىپ توختاپ قالدىم. ئې - سىمگە كېلىپ قارىسام كىچىكرەك بىر دەرەخكە ئىلىنىپ قاپتە - مەن. شاخنى قايرىسام ھاڭنىڭ تېگى كۆرۈندى؛ ئۈستۈمدە ئىككى - ئۈچ يۈز مېتىر ئېگىز قىيا، ئۇنىڭ ئۈستىدە قىيا بې - شى تۇرۇپتۇ، قىيا ئېگىز بولغاچقا، باشقا ھېچ نەرسە كۆرۈنمەيتە - تى، پەقەت دۈشمەننىڭ چۇقان - سۈرەنلىرىلا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تاپانچامنى قولۇمغا ئېلىپ، دەرەخ ئارىسىغا يوشۇرۇندۇم. بە - رىبىر قېچىپ كېتەلمەيدىغان بولدۇم، چۈشۈپ بېقىشە قېنى، جېنىڭنى ئېلىپ يېنىڭدا قويمايدىغان بولسام، دېگەنلەرنى ئويلاپ تۇراتتىم، توساتتىن كەينى تەرىپىمدىكى دەرەخ يوپۇرماقلىرى شىلدىرلاپ كەتتى، چۆچۈپ كەينىمگە بۇرۇلدۇم - دە، تاپانچامنى شەپە چىققان تەرەپكە توغرىلاپ بوش ئاۋازدا:

— كىم سەن! — دەپ ۋارقىرىدىم.

— تاغا، بۇ مەن! — دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدىن بىر بالە - نىڭ بېشى كۆرۈندى. ئۇ ئون ئىككى - ئون ئۈچ ياشلارغا كىر - گەن، چاچلىرى پاخىيىپ چاڭگىغىلا ئوخشاپ قالغان، قارا ھەم ئورۇق كەلگەن قاڭشارلىق ئوغۇل بالا ئىدى. ئۇنىڭ قويۇق قاش - لىرى ئاستىدىكى بىر جۈپ قارا كۆزى ئەتراپىنى توختىماي كۆزدە - تەتتى. ئۇ دەرەخ ئارىسىدىن قىسىلىپ چىقىپ، ئىتتىك ئالدىغا كېلىپ بىلىكىمنى تۇتتى - دە:

— تاغا، تېز، تېز بولۇڭ، ئالۋاستىلار چۈشۈۋاتىدۇ! — دېدى. ئۇ جاۋابىمنى كۈتمەيلا، يارىلانغان سول بىلىكىمنى مۈرد -

سىگە ئارتتى. شۇ چاغدا باشقا ئامالمۇ بولمىغاچقا، ئۇنىڭ ياردەمىدە دەرەخلىكتىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ، تاش - شېغىل، يىلتىزلار - نى دەسسەپ يۈرۈپ، قىيانىڭ تېگى تەرىپىگە قاراپ ماڭدىم؛ مې - غىش ئەپسىز رەك جايلارغا كەلگەندە، ئۇنىڭغا ئارتىلىپلاۋالاتتىم، ئۇ چىشىنى چىشلەپ، مېڭ تەسلىكتە مېنى يۆلەپ ماڭاتتى. قە - ياننىڭ تېگىگە يېتەي دېگەندە، بالا لىڭشىپ قالغان بىر تاشقا دەسسۈۋېلىپ، ۋارقىرىغىنىچە غۇلاپ كەتتى، مەنمۇ سىيرىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگىلا چۈشتۈم. مەن بىر پەس بىئارام بولغاندىن كې - يىن، ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇنى يۆلىدىم، ئۇ ئورنىدىن دىكىدە تۇ - رۇپ كەتكەن بولسىمۇ، قورقىنىدىن تاتىرىپ كەتكەندى، ئۇ بى - لىكىمنى قۇچاقلاپ تۇرۇپ:

— تاغا، بەك چۈشۈپ كەتتىڭىز - ھە! — دېدى.

— ياقەي، شۇغىنىسى ئۈستۈڭگە يېقىلىپ چۈشۈپتىمەن، — دېدىم مەن ئۇنىڭ بېشىدىكى ئىشىقنى سىلاپ تۇرۇپ، — قىيا - نىڭ تېگىگىمۇ يەتتۇق، ئەمدى ئۈزۈم مېڭىۋېرى.

ئۇ بېشىنى چايقاپ قويۇپ، گەپمۇ قىلماي، مېنى قولتۇقلى - غىنىچە ئالدىغا قاراپ مېڭىۋەردى. ئۇ يولنى پىششىق بىلسە كې - رەك، بىر ئېرىقتىن ئۆتۈپ، قويۇق ئۆسكەن بىر قومۇشلۇققا كىردى. بىز قومۇشلۇقنىڭ ئىچكىرىسىگەرەك كىرىپ، قۇرۇپ كەتكەن ئوت - چۆپلۈكتە توختىدۇق. پاخال يېيىتىلغان، ئىت كا - تىكىغىلا ئوخشايدىغان بۇ يەر ئۇ ئۇخلايدىغان يەردەك قىلاتتى، ياندا كونسىراپ كەتكەن بىر ئورغاق، چالا يېيىلگەن بېھى تۇراتتى. ئۇ مېنى پاخال ئۈستىگە ئاۋايلاپ ياتقۇزۇپ:

— تاغا، سىز مۇشۇ يەردە تۇرسىڭىز ئالۋاستىلار تاپالمايدۇ! — دېدى. مەن ئامالسىز ياتتىم. چۈنكى قولۇمدىكى ئاران تۈت - قان يارا ئېغىزى يولىدىكى ئالدىراشچىلىقتا ئېچىلىپ كېتىپ، قا -

ناپ كېتىپتۇ. بىرەر نەرسە تېپىپ تېڭىۋېلىشنى ئويلاپ تۇرسام،
بۇ بالا بىر پۇچقىقنى «شارت» تىدە يىرتىپ، يارامنى تېڭىشقا
باشلىدى. ئۇ يارامنى تاڭغاچ، لاتا ئۈستىگە تەپچىپ چىقىۋاتقان
قاننى بېھى پوستىغا يىغىلى تۇردى. مەن ھەيران بولۇپ ئۈنىڭ.
دىن سورىدىم:

— بۇ قاننى ئېلىۋېلىپ نېمە قىلىسەن؟

— ئاپامنىڭ دېيىشىچە، ئادەمنىڭ قېنى ياخشى نەرسىكەن،
يارىڭىزدىن بەك كۆپ قان چىقىپ كەتتى، بۇ قاننى ئىچىۋەتسە.
ئىز، قېنىڭىز يەنە كۆپىيىدۇ — دە، ھېچنېمە بولمايسىز.

— ھەي ئەخمەق، ئادەمنىڭ ئادەم قېنى ئىچكىنىنى سەن نە.
دە كۆرگەن؟ — دېدىمىۇ، كۈلكەمنى باسالماي قالدۇم. ئۇ بېشىنى
قىسايىتىپ ماڭا قاراپ، مېنىڭ قاننى راستتىنلا ئىچمەيدىغانلىق.
قىمنى پەملىگەن بولسا كېرەك، يېرىم بېھىنىڭ پوستىدىكى قان.
غا قاراپ، خىجىللىقتىن كۈلۈۋەتتى.

يارام تېڭىلىپ بولدى. قۇلىقىم سىرتتا ئىدى، قىيا ئۈستى.
دىكى دۈشمەنلەر توختىماي چۇقان — سۈرەن سېلىشىۋاتاتتى.

بالا بىر پەس ساراسىمىگە چۈشكەندىن كېيىن، ئۈشتۈمتۈت
بىر ئىشنى ئېسىگە ئالغاندەك، ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ كەتتى:

— تاغا، مۇشۇ يەردە ساقلاپ تۇرۇڭ، مەن بېرىپلا كېلەي!
مەن ئۇنى تۇتۇپ قالالمايدىم، ئۇ بېھى پوستىنى ئېلىپ، ئې.
تىلىپ چىقىپ بىر نەچچە قەدەم يۈگۈرگەندىن كېيىن، قايتىپ
كېلىپ، ئېڭىشىپ ئولتۇرۇپ، بىر پاي ئايغىمنى سالدۇرۇۋې.
تىپ:

— تاغا، مەن ئىشلىتىپ تۇراي، ھەرگىز كېتىپ قالماڭ،
مەن ھازىرلا قايتىپ كېلىمەن جۇمۇ! — دېگىنىچە، قومۇشلۇق.
تىن توشقانداك سەكرەپ چىقىپ كۆزىدىن غايىب بولدى.

بالىنىڭ بۇ ئىشلىرى بەكلا ئۇشتۇمتۇت يۈز بەرگەچكە، نېمە قىلىشىمنى بىلمەي تۇرۇپلا قالدىم. ئۇ نېمە قىلغىلى كەتكەندۇ؟ ناۋادا دۈشمەنگە ئۇچراپ قالسا قانداقمۇ قىلار؟... ئويلانغانسېرى خاتىرجەملىكىم بۇزۇلۇشقا باشلىدى. مەن ئورنۇمدىن تەستە تۈرۈپ، بامبۇك تاياققا تايىنىپ قومۇشلۇقنىڭ چېتىگە چىقتىم - دە، بىر تۈپ كۆچەتنىڭ كەينىگە ئۆتۈپ، تاپانچامنى ئالۋاستىلارغا توغرىلاپ ياتتىم.

چۈش قايرىلدى، بالا تېخىچە قايتىپ كەلمىدى. شۇ ئەسنادا، دۈشمەنلەر قىيانىڭ تېگى تەرىپىدىن مىللىتى ئاۋازى ئاڭلانمىغىدەك ئىنى كۆرۈپ، ئادەملىرىنى پۈتىدىن باغلاپ پەسكە چۈشۈرۈپ، تاغ باغرىغىلا كېلىپ قالدى. بۇ بالا نەگىمۇ كەتكەندۇ؟ دەپ ئويلانغان. سېرى جىددىيلىشىپ، تاپانچىنى قولۇمغا ئالدىم. شۇغىنىسى، دۈشمەنلەر بىرەر نەرسىنى سەزگەندەك ئەمەس ئىدى، ئۇلار باشلىرىنى تۆۋەن سېلىشىپ نېمىنىدۇر بىر نەرسىنى ئىزدەمەكتە، بەلكىم مېنىڭ ئوت - چۆپلەر ئۈستىدە قالدۇرغان ئاياغ ئىزىمنى ۋە يارامدىن ئاققان قان ئىزىنى ئىزدەۋاتقان بولسا كېرەك. ئۇلار مەن تەرەپكە ماڭمىدى، ھەتتا كۆزىنىڭ قىرىنىمۇ سېلىپ قويماي، قارشى تەرەپتىن جىلغىغا چۈشۈپ كەتتى. كېيىن ئۇششاق دەرەخلەر توسۇۋالغانلىقتىن، ئۇلارنىڭ نېمىلەرنى قىلغانلىقىنى كۆرەلمەي قالدىم، «ئەجەبا، ھېلىقى بالا يوشۇرۇنۇۋالغانىدۇ؟» مەن ئېتىشقا قۇلايلىقراق بىر يەرگە مىڭ تەسلىكتە سۈرۈلۈپ بېرىپ، ئەتراپنى كۆزەتتىم، ھەقىقەتەن غەلىتە ئىش، دۈشمەنلەر جىلغىدا دېمۇ توختىماي، ئۇدۇلدىكى دۆڭگە چىقىپ بىر دەم تۇرغاندىن كېيىن، يەنە ئايلىنىپ دۆڭنىڭ ئارقىسىغا ئۆتۈپ كەتتى.

بۇ غەلىتە ياۋايى بالىنىڭ «ئۆيى» دە بىر دەم تۇرۇپ باقاي، ئەگەر ئۇ كەلمەي قالسا بۇ يەردىن كېتەي، دېگەن ئوي بىلەن،

قومۇشلۇققا ئىككىلىنىپەرەك كىردىم. مەن پاخال يېپىتىلغان يەرگە كېلىشىمگە بىر دۆۋە ئوت - چۆپ شىلدىرلاپ كەتتى، قا- رىسام ھېلىقى بالا ! ئۇ بېشىغا ئوت - چۆپتىن ياسالغان چەم- بىرەك كىيىپ، ئۈچىسىغا پاخال يېپىنچا ئارتىپ، كىرىپسىلا ئوخشاپ قاپتۇ. ئۇ يېشىنى ئېقىتىپ مېنى ئىزدەپ يۈرگەنكەن. ئۇ مېنى كۆرۈپلا پاخال يېپىنچىسىنى تاشلىۋېتىپ، ئالدىمغا يۈ- گۈرۈپ كەلدى ۋە ئاغرىنىش تەلەپپۇزىدا:

— تاغا، سىز نەگە كەتتىڭىز؟ ئادەمنى ئىزدەتتىپ ! — دې- دى.

مەنمۇ خۇددى دىدارلاشمىغىلى ئۇزۇن بولغان قېرىندىشىمنى كۆرگەندەك، ئۇنىڭ قولىنى مەھكەم سىقتىم. مەن ئۇنىڭ كى- يىملىرىنىڭ جۈل - جۈل بولۇپ كەتكەنلىكىنى، يۈز - كۆزى، قوللىرىنىڭ يارىلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن:

— سەن نېمە قىلغىلى بارغانتىڭ؟ — دەپ ياندۇرۇپ سورد- دىم.

— ئالۋاستىلارنى ئازدۇرغىلى بولمامدۇ ! — دېدى ئۇ، — يا- رىڭىزدىن تامغان قان ئىزلىرىغا توپا سېپىۋەتتىم، سىز دومىلاپ كەتكەندە بېسىۋەتكەن ئوت - چۆپلەرنى تۈزلىدىم. يەنە باشقا يەردە سىزدەك بىر دومىلىدىم - دە، ئوت - چۆپلەرنى ياتقۇزۇۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئالۋاستىلار سىزنى بۇ يەرگە ئىزدەپ كەلمىدى.

— بەكلا تەۋەككۈلچىلىك قىپسەن، ئالۋاستىلار كۆرۈپ قال- سا...

— جۇغۇم كىچىك بولغاندىكىن، ئوت - چۆپلەر ئارىسىغىمۇ چۆكۈپلا كېتىدىكەنمەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە ماۋۇمۇ بار، — دېدى ئۇ ئايىغى ئاستىدىكى ئۆز ياسىۋالغان قوغدىنىش كىيىمىنى كۆرسىتىپ كۈلۈپ تۇرۇپ، — مەن ئۇلارنىڭ سىزنى ئىزدەۋېرىپ

قېيىپ قېلىپ، ئۇدۇل كەلگەن يەرنى ئاقتۇرۇۋېرىشىدىن ئەنسىدە - رەپ، ئاۋۇ تەرەپتىكى تاغقا چىقىپ، قېنىڭىزنى كۆزگە ئاسان چېلىقىدىغان بىر تاشتىن باشلاپ ھېلىقى جىلغىغىچە سەپكەندىن كېيىن، بىر قورام تاشنى قان سەپكەن تەرەپكە قارىتىپ دومىلىدە - تىۋەتتىم. ھە راست، تاغا، سىزنىڭ ھېلىقى بىر پاي ئايىغىڭىز - نىمۇ جىلغىغا تاشلاپ قويدۇم، بىز مەھەللىدە مۆكۈشمەك ئوينىدە - غاندا شۇنداق قىلاتتۇق. ئاپلا..... ئەمدى پۈتۈڭىزغا نېمە كە - يەرسىز؟

ئاياغ قالسا قالمادۇ، شۇ تاپتا مەن، بۇ بالا قىسقىغىنا ۋاقىتتا نېمىدېگەن چوڭ ئىشلارنى قىلىۋەتكەن - ھە، دېگەنلەرنى ئويلاپ، ھاياجانلانغىنىمدىن خېلىغىچە ئاغزىم گەپكە كەلمەي، ئارانلا:

— قورقىمىدىڭمۇ؟ — دېيەلىدىم.

— نېمىدىن قورقاتتىم؟ — دېدى ئۇ ماڭا كۆزىنى قىسىپ قويۇپ كۆرەڭلىگەن ھالدا، — موڭۇ تېرىغان قىياپەتكە كىرىۋې - لىپ، ئالۋاستىلارنىڭ قېشىغىمۇ باردىم تېخى، ئۇلار مەندىن، بىرەر بۇ يەردىن ئۆتتىمۇ؟ دەپ سورىغانىتى، كۆك كەمزۇل كىي - گەن بىرىمۇ؟ ئاۋۇ تاغ تەرەپكە كەتتى دەپ قويۇپ، بىر يوغان دە - رەخكە چىقىپ قاراپ تۇرسام، ئالۋاستىلار راستتىنلا شۇ تاغ تە - رەپكە سىزنى ئىزدەپ كېتىپ قالدى.

ئۇ گېپىنى تۈگىتىپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتى. مەن ئۇنىڭ سەبىي چىرايىغا قارىغىنىمچە، ئۇنىڭ يۈرەكلىكلىكى، ئاقىلانە ئىش - ئىزلىرىدىن قاتتىق تەسىرلەندىم، قەلبىم ئۆرتىنىپ، نې - مە دېيىشىمنى بىلەلمەي بىر پەس تۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭ قولىنى تارتىپ تۇرۇپ ھاياجانلانغان ھالدا:

— ئۈكەم، سېنى جاپاغا قويۇپتىمەن! — دېدىم.

بۇ گېپىمدىن ئۇ سەل ئوڭايسىزلىنىپ قالدى بولغاى، ئې-
ڭشىكىنىچە ئالدىمغىراق سۈرۈلدى ھەمدە بىلىكىمنى ئاۋايلاپ
سىلاپ تۇرۇپ:

— يارىڭىز يەنە ئاغرىۋاتامدۇ، تاغا، — دەپ گەپنى باشقا ياق-
قا بۇردى.

— ياق، ئاغرىمايۋاتىدۇ، — دېدىم مەن. دېمىسىمۇ، قان
توختىغاندىن كېيىن ئاغرىقمۇ پەسەيگەندى.
ئۇ ئىشەنمەي بېشىنى چايقىدى:

— مېنى ئالدىماڭا! ئوت - چۆپ ئورغاندا قول ئېھتىيات-
سىزلىقتىن كىچىككىنە جىرىلىپ كەتسىمۇ نەچچە كۈن ئاغرىي-
دىغان تۇرسا، سىزنىڭ بۇنچە يوغان يارىڭىز ئاغرىماي قالامتى؟
سىز قىزىل ئارمىيە جەڭچىسى بولغاچقا، چىشىڭىزنى چىشلەپ
بەرداشلىق بېرىۋاتقانىسىز شۇ! ئىلگىرى بىز ئۆسمۈر رازۇپىدە-
چىلار يارىدار قىزىل ئارمىيە تاغلىرىمىزغا چاي ئىچكۈزۈپ قو-
ياتتۇق، ئۇلارمۇ سىزگە ئوخشاش يارىسى شۇنچە ئېغىر تۇرۇقلۇق
ئىگىراپمۇ قويمايتتى.

— راست، ئاغرىمايۋاتىدۇ! — دېدىم مەن كۈلۈپ، — مېنىڭ
قىزىل ئارمىيە ئىكەنلىكىمنى نەدىن بىلىدىڭ؟ ئەسكى ئادەم بولۇپ
چىقمەنمۇ تېخى!

— ياق، مەن بىلىمەن، سىز چوقۇم قىزىل ئارمىيە!
— قانداق بىلىدىڭ؟ — دېدىم مەن ئۈستۈپشىمغا بىرەر قۇر
سەپسالغاچ، رازۇپىدەك قىلىشقا قۇلايلىق بولسۇن دەپ، پۇقراچە
كىيىنىۋالغانىدىم، كىيىم - كېچەكلىرىمدە قىزىل ئارمىيىنىڭ
ھېچقانداق بەلگىسى قالمىغانىدى.

— باشقىلارنى ئالدىيالىغىنىڭىز بىلەن، مېنى ئالدىيالىماي-
سىز دەيمەن! — دېدى ئۇ ماختانغان ھالدا، — مەن بۇ ئورمان-